

Frostvæske (glykol), ferdigblandet

SEKSJON 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og selskapet/foretaket

Version	3
Utgitt dato	2/5/2020 1:12:29 PM

1.1 Produktidentifikasjon

Produktnavn	Frostvæske (glykol), ferdigblandet
Artikkelnr.	361790, 361791
Inneholder:	1,2-etandiol

1.2. Relevant identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen og bruk det frarådes mot

Bruksområde	Frostvæsker
Bruk som frarådes	Må ikke blandes med Propylenglykol.

1.3. Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Firmanavn	BILTEMA NORGE AS
Postadresse	Industrivegen 17
Postnr.	NO-2069
Poststed	Jessheim
Land	Norge
Telefon	+47 32 84 91 10
E-post	kundservice@biltema.com
Hjemmeside	www.biltema.no

1.4 Nødtelefon

Nødtelefon	Giftinformasjonen: 22 59 13 00
------------	--------------------------------

SEKSJON 2: Fareidentifikasjon

2.1 Klassifisering av stoff eller blanding

Klassifisering i henhold til (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]	Acute tox. 4, Eye Irrit. 2, STOT RE 2; H302, H319, H373
--	--

2.2 Etikettinformasjon

Farepiktogrammer (CLP)

Signalord	Advarsel
Faresetninger	H302 Farlig ved svelging. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
Sikkerhetssetninger	P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden. P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P260 Ikke innånd støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler. P270 Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet. P280B Benytt øjenbeskyttelse. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P337+P313 Ved vedvarende øyeirritasjon: Søk legehjelp. P501A Innhold/beholder leveres til godkjent avfallsbehandlingsanlegg.

2.3 Andre farer

Farebeskrivelse	
-----------------	--

SEKSJON 3: Sammensetning / opplysning om innholdsstoffer

Blandninger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
1,2-etandiol	CAS-nr. 107-21-1 EC-nr. 203-473-3 Indeksnr. 603-027-00-1	H302, H373, Acute tox. 4, STOT RE 2,	25-50%
Potassium 2-ethylhexanoate	CAS-nr. 3164-85-0 EC-nr. 221-625-7 Reach-nr: 01-2119980714-29	H315, H318, H361, Eye Dam. 1, Repr. 2, Skin Irrit. 2,	1-3%
1,2,3-Benzotriazol	CAS-nr. 95-14-7 EC-nr. 202-394-1	H302, H319, H332, H412, Acute tox. 4, Aquatic Chronic 3, Eye Irrit. 2,	0,1-1%

Kolonneforklaring	CAS-nr. = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- eller Elincsnnummer) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances; Ingrediensnavn = Navn iflg. stoffliste (stoffer som ikke står i stofflisten må oversettes hvis mulig). Innhold oppgitt i; %, %vkt/vkt, %vol/vkt, %vol/vol, mg/m ³ , ppb, ppm, vekt%, vol%
-------------------	--

Komponentkommentarer	H-setninger omtalt i 3 er oppført i avsnitt 16 med full ordlyd.
----------------------	---

SEKSJON 4: Førstehjelpstiltak

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Gi aldri væske og fremkall aldri brekning hvis pasienten er bevisstløs eller har krampe. Vanlig førstehjelp hvis nødvendig. Konsulter lege for særskilt råd.
Innånding	Flytt straks den eksponerte til frisk luft. Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege ved ubehag.
Hudkontakt	Vask straks forurenset hud med såpe og vann. Fjern øyeblikkelig gjennomfuktede klær og fortsett å vaske.
Øyekontakt	Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
Svelging	Skyll nese og munn med vann. FREMKALL IKKE BREKNING! Drikk rikelig med vann. Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege ved ubehag.
Anbefalt personlig verneutstyr for førstehjelpspersonell	Ikke relevant. Ingen anbefalinger er angitt.

4.2 Viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket

Informasjon til helsepersonell	Kontakt umiddelbart lege ved ulykke, kvalme eller annen påvirkning.
Generelt	Farlig ved svelging. Gir alvorlig øyeirritasjon. Kan forårsake organskader.
Innånding	Innånding av damper irriterer luftveisystemet, kan forårsake hoste og smerte i halsen. Kan forårsake organskader.
Hudkontakt	Langvarig eller gjentatt kontakt kan virke avfettende på huden
Øyekontakt	Gir alvorlig øyeirritasjon.
Svelging	Farlig ved svelging. Fortæring av store mengder kan gi magesmerter, kvalme og diaré.
Kroniske effekter	Kan forårsake organskader.
Aspirasjonsfare	Produktet er ikke klassifisert som aspirasjonstoksisk.
Allergi	Produktet er ikke klassifisert som sensibiliserende.
Kreft	Produktet er ikke klassifisert som karsinogen.
Reproduksjonsskader	Produktet er ikke klassifisert som reproduksjonsforstyrrende.
Symptomer på overeksponering	Innånding av høye dampkonsentrasjoner kan forårsake symptomer som hodepine, svimmelhet, tretthet, kvalme og oppkast.
Kommentarer	Ingen informasjon tilgjengelig

4.3 Informasjon om umiddelbar legehjelp og spesiell behandling som eventuelt er nødvendig

SEKSJON 5: Tiltak ved brannslukning

5.1 Brannslukningsmidler

Passende brannslukningsmidler	Vann i tåkestråle, CO ₂ , skum, pulver.
Uegnet brannslukningsmidler	Ingen kjente

5.2 Spesielle farer som stoffet eller blandingen kan medføre

Brann- og eksplosjonsfarer	Ingen kjente
Farlige forbrenningsprodukter	Karbonmonoksid kan dannes ved ufullstendig forbrenning.

5.3 Anvisninger for brannmannskaper

Brannslukningsmetoder	Bruk vann for å avkjøle utsatte beholdere.
Personlig verneutstyr	Bruk trykkluftapparat og verneklær beregnet på brannbekjempelse.
Annen informasjon	De er tyngre enn luft og kan spre seg langs bakken.

SEKSJON 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1 Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer

Generelle tiltak	Unngå kontakt med stoffet. OBS! Sklirisiko ved søl. Må ikke tømmes i kloakkavløp; ta hånd om dette kjemikaliet og dets emballasje og lever til godkjent avfallsbehandlingsanlegg. Stopp lekkasje hvis mulig uten risiko. Damp er tyngre enn luft og kan spre seg langs gulvet til en betydelig avstand.
Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Bruk verneutstyr og hindre at uvedkommende får adgang.
Farlige forbrenningsprodukter	Ingen kjente

6.1.1 For ikke-innsattpersonell

Verneutstyr	Bruk verneutstyr og hindre at uvedkommende får adgang.
Nødprosedyrer	Utvis normal forsiktighet.

6.1.2 For innsattpersonell

For innsattpersonell	Bruk verneutstyr og hindre at uvedkommende får adgang.
----------------------	--

6.2 Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Søl må ikke slippes ut i kloakk eller vassdrag. Ved spill som medfører fare for miljøskade skal ansvarlig myndighet kontaktes.
--	--

6.3 Metoder for opprydding og rengjøring

Metoder for opprydding og rengjøring	Samle opp med absorberende, ikke-brennbart materiale i passende beholdere. Mindre spill tørkes opp.
Forvaring	Dem opp og samle opp.
Opprydding	Gjør rent med vaskemiddel. Unngå løsningsmiddel.
Annen informasjon	Leveres til avfallshåndtering.

6.4 Referanse til andre seksjoner

Andre anvisninger	Se punkt 8 Se avsnitt 13
-------------------	--

SEKSJON 7: Håndtering og lagring

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

Håndtering	Unngå kontakt med stoffet. Utvis forsiktighet ved all håndtering av kjemikalier. Sett alltid toppen på etter bruk. Damp er tyngre enn luft og kan spre seg langs gulvet til en betydelig avstand. Unngå innånding av damp/sprøytetåke.
------------	---

Beskyttende tiltak

Tiltak for å hindre brann	Produktet må ikke brukes i nærheten av åpen ild eller andre antenneskilder. Unngå gniskilder (røyking, ild, statisk elektrisitet).
Tiltak for å hindre aerosol- og støvdannelse	Sørg for god ventilasjon ved arbeid som fører til utvikling av damp.
Tiltak for å beskytte miljøet	Håndteres slik at faren for spill minimeres.
Råd om generell yrkeshygiene	Vask huden ved slutten av hvert skift og før spising, røyking og bruk av toalett. Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk.

7.2 Betingelser for sikker oppbevaring, inklusiv eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Oppbevares tett lukket og tørt. Lagres i kjølig, tørt og godt ventilert lager og i lukkede originalbeholdere. Oppbevares ikke i direkte sollys. Hold oppreist
Spesielle egenskaper og farer	Røyking, bruk av åpen ild eller andre tennekilder i nærheten av produktet er forbudt.
Annen informasjon	Ingen informasjon tilgjengelig
Forhold som skal unngås	Oppbevares ikke i direkte sollys.
Tekniske tiltak og lagringsbetingelser	Oppbevares kjølig.
Egnet emballasje	Oppbevares i originalemballasjen.

Krav til lagerrom og beholdere	Ingen kjente
Råd angående samlagring	Må ikke oppbevares sammen med næringsmidler, drikkevarer og dyrefor. Holdes adskilt fra oksiderende stoffer
Ytterligere informasjon om lagringsforhold	Ingen informasjon tilgjengelig

7.3 Spesifikk bruk

Spesielle bruksområder	Følg alltid gjeldende rutiner for håndtering av produktet.
------------------------	--

SEKSJON 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1 Kontrollparametere

Annen informasjon om grenseverdier	Åndedrettsvern skal benyttes dersom luftforurensningen overstiger grenseverdi.
Anbefalte overvåkningsordninger	Ingen spesielle anbefalinger.

Eksponeringskontroll

Grenseverdier

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
1,2-etandiol	CAS-nr. 107-21-1 EC-nr. 203-473-3 Indeksnr. 603-027-00-1 Reach-nr:	104 KTV mg/m ³ 40 KTV ppm 52 NGV mg/m ³ 20 NGV ppm	2013 Remark: H5, S

Eksponeringsgrenser

Biologiske grenser

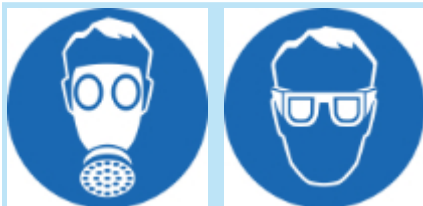
DNEL / PNEC

Forholdsregler for å hindre eksponering

Passende miljømessig eksponeringskontroll

8.2 Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Varselsskilt

Øye- / ansiktsvern

Øyevern	Ved risiko for direkte kontakt eller sprut skal det benyttes øyebeskyttelse.
Hudvern	
Håndvern	Ved risiko for direkte kontakt eller sprut bør det brukes vernehansker. Best egnet er nitrilhansker, men væsken kan trenge gjennom hanskene. Skift derfor hansker ofte.
Annet hudvern enn håndvern	Normalt ikke nødvendig ved vanlig bruk.
Åndedrettsvern	
Åndedrettsvern	Bruk åndedrettsvern ved utilstrekkelig ventilasjon. Bruk fluktmaske type: A
Termisk fare	
Annen informasjon	Gjelder ikke.

SEKSJON 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Flytende
Lukt	Karakteristisk.
Farge	Blå.
Løselighetsbeskrivelse	Løselig i vann.
Relativ tetthet	1,1 g/ml @ 20°C
Bulktetthet	Ingen informasjon tilgjengelig
Smeltepunkt/smeltepunktintervall	-38°C
Kokepunkt / kokepunktintervall	>100°C
pH (handelsvare)	8
pH (bruksløsning)	Ingen informasjon tilgjengelig
Flammepunkt	>100°C closed cup
Eksplosive egenskaper	Ingen informasjon tilgjengelig
Eksplosjonsgrense	Ingen informasjon tilgjengelig
Selvantennelighet	Ingen informasjon tilgjengelig
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ingen informasjon tilgjengelig
Oksiderende egenskaper	Ingen informasjon tilgjengelig
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	log Pow: <3

Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	Komponentnavn 1,2-etandiol log Pow: 1,31 Komponentnavn Potassium 2-ethylhexanoate log Pow: 2,96 Komponentnavn 1,2,3-Bensotriazol log Pow: 1,3
Fordampningshastighet	Ingen informasjon tilgjengelig
Damptrykk	Ingen informasjon tilgjengelig
Damptetthet	>1 (air=1)
Viskositet	Ingen informasjon tilgjengelig
Dekomponeringstemperatur	Ingen informasjon tilgjengelig
VOC	Ingen informasjon tilgjengelig
Luktterskel	Ingen informasjon tilgjengelig
Øvre/nedre antennelighets- eller eksplosjonsgrense	Ingen informasjon tilgjengelig
Selvantennelsestemperatur	>398°C

9.2 Annen informasjon

SEKSJON 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Reaktivitet	Ingen kjente
-------------	--------------

10.2 Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under anbefalte lagrings- og håndteringsforhold.
------------	---

10.3 Risiko for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Ingen bestemt materiale eller gruppe av materialer vil trolig reagere med produktet og produsere en farlig situasjon.
-------------------------------	---

10.4 Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Ingen kjente
-------------------------	--------------

10.5 Materialer som skal unngås

Materialer som skal unngås	Sterkt oksiderende stoff.
----------------------------	---------------------------

10.6 Farlige spaltningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen spesifikke farlige nedbrytningsprodukter angitt
Annen informasjon	Ingen informasjon tilgjengelig

SEKSJON 11: Toksikologisk informasjon

Toksikologisk informasjon

Emne	1,2-etandiol
LD50 Oralt	Verdi 4,7 mg/kg Art Rotte
LD50 Dermalt	Verdi 9530 mg/kg Art Kanin
Emne	Potassium 2-ethylhexanoate
Emne	1,2,3-Bensotriazol
LD50 Oralt	Verdi 560 mg/kg Art Rotte
LD50 Dermalt	Verdi >1000 mg/kg Art Rotte
LC50 innånding	Verdi <1,91 mg/l Art Rotte Varighet 4h

Toksikologiske data fra komponenter

Øvrige helsefareopplysninger

Generelt	Farlig ved svelging. Gir alvorlig øyeirritasjon. Kan forårsake organskader.
Innånding	Innånding av damper irriterer luftveisystemet, kan forårsake hoste og smerte i halsen. Kan forårsake organskader.
Hudkontakt	Langvarig eller gjentatt kontakt kan virke avfettende på huden
Øyekontakt	Gir alvorlig øyeirritasjon.
Svelging	Farlig ved svelging. Fortæring av store mengder kan gi magesmerter, kvalme og diaré.
Kroniske effekter	Kan forårsake organskader.
Aspirasjonsfare	Produktet er ikke klassifisert som aspirasjonstoksisk.
Allergi	Produktet er ikke klassifisert som sensibiliserende.
Kreft	Produktet er ikke klassifisert som karsinogen.
Reproduksjonsskader	Produktet er ikke klassifisert som reproduksjonsforstyrrende.

Symptomer på overeksponering	Innånding av høye dampkonsentrasjoner kan forårsake symptomer som hodepine, svimmelhet, tretthet, kvalme og oppkast.
Kommentarer	Ingen informasjon tilgjengelig
Akutt giftighet	Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
Arvestoffskadelig virkning på kjønnseller	Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
STOT - enkelteksponering	Kan gi lever- og nyreskader ved langvarig eksponering. Kan være dødelig ved svelging.
STOT - gjentatt eksponering	Kan forårsake organskader.
Sannsynlige eksponeringsveier	Øyne, hud og innånding
Virkninger som gjensidig påvirker hverandre	Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

SEKSJON 12: Miljøopplysninger

12.1 Toksisitet

Emne	1,2-etandiol
Akutt akvatisk, fisk	Verdi 18500 mg/l Testmetoden LC50 Art Oncorhynchus mykiss Varighet 96h
Akutt akvatisk, alge	Verdi 2000 mg/l Testmetoden IC50 Varighet 72h
Akutt akvatisk, Daphnia	Verdi 51000 mg/l Testmetoden EC50 Art Daphnia magna Varighet 48h
Emne	Potassium 2-ethylhexanoate
Emne	1,2,3-Bensotriazol
Akutt akvatisk, fisk	Verdi 180 mg/l Testmetoden LC50 Art Danio rerio Varighet 96h
Akutt akvatisk, alge	Verdi 75 mg/l Testmetoden IC50 Art P. subcapitata Varighet 72h
Akutt akvatisk, Daphnia	Verdi 137 mg/l Testmetoden EC50 Art Daphnia magna Varighet 48h

Toksikologiske data fra komponenter

Øvrige miljøopplysninger

Økotoksisitet	Det forventes ingen økologiske effekter ved normal bruk.
---------------	--

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Biologisk nedbrytbarhet	Verdi
Kjemisk oksygenforbruk (COD)	Verdi
Biologisk oksygenforbruk (BOD)	Verdi
Persistens og nedbrytbarhet	Det finnes ingen data om produktets nedbrytbarhet.

12.3 Bioakkumulasjonspotensial

Bioakkumulasjonspotensial	Ingen data tilgjengelig om bioakkumulering.
---------------------------	---

Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Verdi
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Komponentnavn 1,2-etandiol Verdi 10 Komponentnavn 1,2,3-Bensotriazol Verdi 2,57

12.4 Mobilitet i jord

Mobilitet	Kan trenge ned i bakken og forurense grunnvannet.
-----------	---

12.5 Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat	Ikke klassifisert som PBT/vPvB ifølge gjeldende EU kriterier.
------------------------	---

12.6 Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Ingen informasjon tilgjengelig
---	--------------------------------

SEKSJON 13: Fjerning av avfall

Avfallskode EAL	EWC: 15 01 02 Emballasje av plast. EWC: 16 01 14* Frostvæske som inneholder farlige stoffer.
-----------------	---

Produktet er klassifisert som farlig avfall Ja

Emballasjen er klassifisert som farlig avfall Nei

13.1 Metoder for avfallsbehandling

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Følg alltid gjeldende rutiner for håndtering av produktet. Behandles som farlig avfall.
Annen informasjon	Må ikke deponeres i naturen. Rent emballasjemateriale kan betraktes som husholdningsavfall eller inngå i retursystem.

SEKSJON 14: Transportinformasjon

Generelt: Produktet er ikke underlagt internasjonale forskrifter om transport av farlig gods (IMDG, IATA, ADR/RID).

SEKSJON 15: Opplysninger om lover og forskrifter

EC-nr.

15.1 Forskrift / regelverk om stoff eller blanding i forhold til sikkerhet, helse og miljø

EU-direktiv	Nr.1272/2008 av 16. desember 2008, CLP Forskrift 2008 nr. 516. Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH).
Referanser (Lover/Forskrifter)	Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 01.06 2004 nr. 930, med endringer. Forskrift 2002-07-16 nr 1139: Forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier LOV 2003-05-09 nr 31: Lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (miljøinformasjonsloven). IMDG - International Maritime Dangerous Goods Code (IMDG-code). Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer. Fastsatt 6. desember 2011 nr. 1358. med endringer ADR/RID 2017 - Forskrift om landtransport av farlig gods med veiledning ADR/RID 2017 - Forskrift om landtransport av farlig gods med veiledning
P-nr:	608217

15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet

SEKSJON 16: Andre opplysninger

Forkortelser og akronymer	A: Kjemikalier som skal betraktes som at de fremkaller allergi eller annen overfølsomhet i øynene eller luftveier, eller som skal betraktes som at de fremkaller allergi ved hudkontakt. E: EU har en veiledende grenseverdi for stoffet. G: EU har fastsatt en bindende grenseverdi for stoffet. H: Kjemikalier som kan tas opp gjennom huden. K: Kjemikalier som skal betraktes som kreftfremkallende. M: Kjemikalier som skal betraktes som mutagene. R: Kjemikalier som skal betraktes som reproduksjonstoksiske. S: Korttidsverdi er en verdi for gjennomsnittskonsentrasjonen av et kjemisk stoff i pustesonen til en arbeidstaker som ikke skal overskrides i en fastsatt referanseperiode. Referanseperioden er 15 minutter hvis ikke annet er oppgitt. T: Takverdi er en øyeblikksverdi som angir maksimalkonsentrasjon av et kjemikalie i pustesonen som ikke skal overskrides.
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]	Acute tox. 4, Eye Irrit. 2, STOT RE 2; H302, H319, H373

Liste over relevante H-setninger (i seksjon 2 og 3).	H302 Farlig ved svelging. H315 Irriterer huden. H318 Gir alvorlig øyeskade. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H332 Farlig ved innånding. H361 Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen eller gi fosterskader. H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering. H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
Utfyllende opplysninger	Ingen informasjon tilgjengelig
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	BILTEMA NORGE AS
Endringer i forhold til den forrige versjonen	Seksjon 1 Seksjon 3
Informasjonskilder	leverandørens sikkerhetsdatablad http://www.prevent.se/
Råd om hensiktsmessig opplæring	Ingen informasjon tilgjengelig
Fremgangsmåte for avledning av klassifisering etter forskriften (EC) nr. 1272/2008 (CLP)	Kalkuleringsmetode På grunnlag av testdata